

strahovanju oblasti pri nadomestnih volitvah, pri katerih so bili izvoljeni sami vladni kandidati.

Opasni pojavi v Rusiji. Dosedanji vladni način pobiranja žita od kmetov je čisto odrekel. Stalin je izdal novo zasilno odredbo, ki zagotavlja kmetom olajšave pri oddaji žita in jim obljublja popolno svobodo pri razdelitvi žitnih zalog, ko bodo oddali določeno količino vladi. — Kubanski kozaki še do danes niso komunisti, ampak se ustavljajo sovjetom in se tudi branijo oddaji žita. Radi odpora je bilo 1200 kozaskih družin odvedenih v Jarkutsk v Sibirijo, 50

tisočim kozakom je zažugala vlada z zasilno izpraznitvijo njihovega ozemlja, ako ne bi oddali predpisane količine žita. Med kozaki je bilo zadnje mesece radi protirevolucionarnega gibanja po prekem sodu usmrčenih 600 oseb.

— V novosibirskem okraju je izbruhnil med kmeti in delavci upor. Od Blücherjeve armade na Daljnem vzhodu je bilo odposlanih nad upornike 20.000 mož.

Japonci osvajajo pokrajino Džchol, ki tvori vrata proti Peking, ki bo gotovo zaseden pod pretvezo, da je le s temiasedbami mogoče zasigurati Mandžuriji neodvisnost.

nimi protestanti združili v borbi zoper brezboštvo. Povod za to je dal neki komunistični list, ki je napadal krščanstvo ter se iz njega norčeval s prostakimi in bogokletnimi izrazi. Verni ljudje na katoliški in protestantski strani so se dvignili zoper ta list in dosegli, da je izginil iz vseh prodajalen, ter so napovedali bojkot tistim prodajalnam, kjer se je list prodajal. Nato so katoliški poslanci predložili zakon v parlamentu, ki ga je tudi takoj sprejel. Po tem zakonu se kaznuje vsak, kdor na katerikoli način žali versko čuvstvo z besedami, slikami in spisi, in sicer se kaznuje z denarno kaznijo in z zaporom.

Radio v službi vere. Radio-postaja v Fhoeniksu v Zedinjenih državah Sev. Amerike daje vsak dan pol ure na razpolago katoliški Cerkvi. To traja že 4 leta. V tej dobi je mnogo bolnikov, ki so ležali na posteljah po bolnišnicah, poslušalo besedo božjo ter so se spreobrili na smrtni postelji. Tudi med ostalim prebivalstvom so bili doseženi veliki uspehi. Doslej je jezuitski pater Vaughan podajal to pol ure vsak dan katoliški program na izvirni način. Ker je odšel za profesorja v Los Angeles, je prišel k radiu na njegovo mesto jezuitski pater Flynn. Bilo bi dobro, da bi radio-postaje v drugih državah posnemale to ameriško ustanovo. Ruski boljševiki se poslužujejo radia za širjenje brezboštva. Zato bi bilo primerno, da bi radio bil na razpolago tudi borbi zoper brezboštvo.

Župnik in gledališki igralci. Umril je te dni v Parizu Ernest Jouin, župnik cerkve sv. Avguština. Bil je francoski pisatelj ter je spisal več dramatskih del, ki so jih predvajala razna francoska gledališča. Tako je prišel župnik kot pisatelj teh dram in obenem kot režiser pri njihovih predstavah v dotiko z gledališkimi igralci. Iz te dotike so se razvile trajne zveze, ki se bile igralcem v največjo korist. Mnogo igralcev, ki so prej bili v verskem oziru brezbrizni, mlačni ali celo protiverski, se je spreobrnilo. Tako je direktor baleta (plesnih nastopov) v pariški operi prejel prvo sv. obhajilo v starosti 72 let. Neki igralec, žid po veri, je prejel katoliški krst. Ko je ta župnik gledaliških igralcev sedaj umrl v starosti 87 let, ga je na poslednjem potu spremljalo veliko število gledaliških igralcev in igralk.

Za združitev občin.

(Dopis občin: Pušenci in Hardek.)

Občini Pušenci in Hardek vztrajata na združitvi z Ormožem!

»Jutro« z dne 14. t. m. je objavilo dopis iz Ormoža, da Ormož odklanja združitev občin Pušenci in Hardek z Ormožem. Dokazovanje dopisnika proti združitvi se da izpodbijati v celoti. Trditev, da je šla vsa narodna spodbuda vedno le iz Ormoža samega in nikdar obratno, ne drži, ker vse narodne prireditve v Ormožu ali izven Ormoža so imele le tedaj kak pomen in uspeh, če se je pri-tegnilo okoliško kmetstvo prebivalstvo. Ormoških zavednih Slovencev je bilo

PO SVETU KATOLIŠKEM

Sveto leto. Papež Pij XI. je izdal sredi januarja okrožnico o pomenu in načinu proslave letošnjega svetega leta kot 1900letnice trpljenja in smrti Zveličarjeve. Na vprašanje, kako naj verniki praznujejo sveto leto, odgovarja papež tako-le: Predvsem z molitvijo in pokero za storjene grehe. Verniki pa naj ne molijo le zase in za svoje zveličanje, ampak naj prosijo Boga usmiljenja za ves človeški rod, ki živi danes v tolikšnih zablodah, razirgan po nepojmljivem sovraštvu in blaznem tekmovanju in je težko preizkušan v mnogem trpljenju. Bog daj, da bi sveto leto prineslo mir v duše, vrnilo sveti Cerkvi veseljno svobodo in utrdilo vse narode v slogi in pravi blaginji. Sveto leto se prične na tiho nedeljo 2. aprila 1933 in se konča ob letu prav tako 2. aprila 1934. Poleg posostejšega prejemanja svetih zakramentov kakor običajno, želi sveti oče, da bi bil zlasti letošnji Veliki petek posvečen premišljevanju trpljenja našega Gospoda in iskreni pobožnosti do včlovečene božje ljubezni. Svetoletnega popolnega odpustka bodo deležni romarji, ki posejijo Rim in obiščejo trikrat štiri bazilike: sv. Janeza v Lateranu, sv. Petra na Vatikanu, sv. Pavla izven obzidja in baziliko Marije Snežne ter tam molijo po namenu svetega očeta in za odpuščanje svojih grehov v to predpisane molitve, to je trikrat po 6 očenasev, češčenih Marij in čast bodi Bogu Očetu pred Najsvetejšim zakramentom; trikrat vero pred križem z enkratno molitvijo: Molimo te Kristus in te hvalimo; pred soboto Matere božje premišljevanje njene bolečine 7 češčenih Marij s kako molitvijo v čast njenemu trpljenju in končno še enkrat vero na grobu sv. Petra. Pri obiskovanju bazilik lahko verniki zapored trikrat obiščejo eno in isto cerkev isti dan ali takoj, da so jim s tem olajšana pota po Rimu. Popolni odpustek je mogoče nakloniti tudi rajnim. V svetem letu priporoča papež tudi obisk svetih krajev v Palestini.

Katoliška akcija proti brezboštvu. Brezboštvo na svetu se organizira. Bilo je na svetu vedno brezbožnikov, ki pa so nastopali posamezno, ne organizirano. Sedaj so ruski boljševiki prevzeli organizacijo brezboštva po svetu. Za to trošijo milijone, ker se zavedajo,

da komunistična revolucija ne more priti, ako ji brezboštvo ne pripravlja pot po posameznih državah. Proti organiziranemu pohodu brezboštva je treba postaviti organizirani odpor. To zbiranje sil je vzela v roke Katoliška akcija. Da bi se tej akciji omogočil skupen nastop po določenem načrtu, se je pred koncem lanskega leta vršil v Berlinu sestanek zastopnikov Katoliške akcije Nemčije, Francije, Belgije, Anglije, Holandije, Poljske, Avstrije in Jugoslavije. Na tem posvetovanju, ki se je vršilo pod pokroviteljstvom berlinskega škofa dr. Schreiberja, so poročali zastopniki raznih narodov, kako v njihovih državah dviga svojo glavo brezboštvo, bodisi pod krinko bodisi brez krinke. V nekaterih državah se je proti temu že dvignil odpor. Francoski zastopnik jezuitski pater Jožef Dassonville je mogel ugotoviti velik razmah katoliškega pokreta na Francoskem, ki dokazuje delovanje božje milosti, katera je prišla na pomoč tej nekdanji v katoliškem oziru najbolj ogroženi državi. V Franciji je vzbujeno krščansko življenje. Mnogi voditelji političnih strank so navdušeni katoličani. Veliki so uspehi Katoliške akcije, v kateri je danes organiziranih nad 4 milijone francoskih laikov (svetnjakov), ki so vsi pripravljeni za borbo proti brezboštvu. Ali in kaj je na berlinskem sestanku poročal zastopnik Jugoslavije, še ri prodrlo v javnost. Na tem sestanku se je poudarjalo, da bi brezboštvo na svetu kmalu propadlo, ako bi katoličani vseh narodov odločno in skupno nastopili proti njemu. Saj je katolicizem edina sila, ki se more brezboštvu postaviti v bran. Za to borbo je v prvi vrsti poklicana Katoliška akcija. Ona mora skrbno opazovati gibanje in agitacijo brezbožnikov, odkritih in z krinkami, po celem svetu, obveščati o tem Katoliške akcije posameznih narodov ter dajati smerice za organizirano borbo.

Složno proti brezboštvu. V Švicarski se pojavljajo težnje, naj verni katoličani vzajemno z vernimi protestanti začnejo organiziran boj proti vedno bolj se razširjajočemu brezboštvu. Ta želja je našla močan odmev ne samo v katoliškem, marveč tudi v protestantskem taboru. Povsod se poudarja potreba skupnega boja proti agitaciji brezboštva in lažnjivega svobodomisilstva, proti ogroževanju javne morale z javno nastopajočo nagoto in proti raznim prevratnim strujam. Tudi v Holandiji so se verni katoličani z ver-

premalo, da bi brez okoliške kmetijske hrbtenice sploh kaj pomenili. Zato so se vršile vse prireditve skupno. Trditev, da se je veliko žrtvovalo za mešč. šolo, se da izravnati z dejstvom, da so okoliške občine še več žrtvovale za okoliško slovensko šolo takrat, ko v Ormožu ni bilo nobene slovenske šole. Da sta župana občin Pušenci in Hardek na nekem sestanku glasovala proti meščanski šoli, ne drži (glej zapisnik), glasovala sta samo proti novim denarnim dajatvam iz razloga, ker te občine nimajo nobene besede pri tej šoli in zato, ker je par Ormožančev sklenilo, da se naj okoliška šola na Hardeku z nekaj hišami vred priklapi k ormoški občini. To pa brez vedenja in preko občin Pušenci in Hardek, ki sta šolo zgradili. Pri tem vprašanju se medsebojne koristi križajo, pa samo po krivdi ormoške občine. Kar pa se tiče vzdrževanja občinske uprave, kropljenja cest, kanalizacije, vzdrževanja nočnih čuvajev, občinskega redarja in razsvetljave, pa je občanom Pušencev in Hardeka znano, da ormoške predvsi Dobrova, Lenta, Amerika in Kerče plačujejo doklade na direktne davke za ormoške interese in še v tem primeru ni bilo nobene pritožbe. Sicer bi se te kmetijske predvsi morale odžagati od Ormoža.

Ker bi občini Pušenci in Hardek si sami popravljali svoje ceste in mostove, občinskih revežev pa v teh občinah ni (v Ormožu pa dovolj), je jasno, da bi občina Ormož s priljubitvijo navedenih občin na davčni moči le pridobila. Tudi elektrarna, ki je napeljana v občino Hardek, bi se znatno ukrepila še v občini Pušenci.

Treba še razčleniti, kdo predstavlja mesto Ormož! Ker dopisnik navaja, da Ormož odklanja združitev z občinami Pušenci in Hardek! Vprašamo, če predstavljajo Ormož denarni zavodi, v katere so okoliški kmetje v boljših časih

naložili težke milijone? Ko pa je ta ali oni rabil posojilo, pa se je v mnogih slučajih moral obrniti s svojo prošnjo drugam. Nasprotujejo združitvi prebivalci kmetijskih predvsi? Ne! Tu biva kmetijski živelj, ki gotovo ni proti kmetu! Ali oni, ki živijo od kmeta in danes iščejo kmetisko zaščito? Ne! Ti so na kmeta navezani! Kaj pa, če predstavljajo »Ormož« oni prebivalci mesta Ormož, ki so v lanskem letu pri plebiscitu izjavi glasovali za združitev in na tej strani je bila večina! Danes predstavljajo Ormož ne samo tisti, ki so bili tu rojeni, nego tudi oni, ki so se priselili in so tu davkoplačevalci. Ormoška meščanska šola bi sploh ne mogla obstati, če se ne bi ormoška osnovna šola in okoliška šola združili potom šolskega odbora v eno šolsko občino. Le na tej podlagi je krajevni šolski odbor bil v stanju, dati na razpolago prostore za današnjo meščansko šolo.

Pri vsej tej akciji gre pač zato, da okoliški kmetje ne bi smeli sodelovati pri ormoškem občinskem gospodarstvu! Ko se danes na višjih mestih potegujejo za kmeta in rešujejo vprašanje njegove zaščite, se v kmetiskem Ormožu sodelovanje kmeta odklanja po prislovcu: »Kadar se kmeta rabi, se ga pritegne, ko pa je svojo dolžnost storil, se ga odslovi, kot se odslovi zamorca, ko je svoje delo opravil.«

Nekdanja rimska naselbina v Ormožu pa se ni priselila iz Runča, nego v 11. stoletju iz Ptuja, kjer je takrat bila naseljena rimska legija. Takratna predmestja so bila Pavlovci in Loperšice, dočim je današnja naselbina v Pušencih še bila prazna ravan.

Smatramo za nujno potrebno, da se občinski odbori vseh treh občin sestanejo, vidijo iz oči v oči, pobota jo in zedinijo.

Za občino Pušenci: Skoliber.

Za občino Hardek: Šoštarčič.

ta. Zastopnik elektrarne g. nadinžener Kipach je obljubil, da se bo za stvar resno zavzel, da bodo te ovire čimprej odpravljene, o čemer bo splavarske interesente pisмено obvestil.

Kmetijska podružnica za Maribor in okolje. Kakor znano, je izredni občni zbor Kmetijske družbe dne 29. decembra 1932 sklenil, da bodi Kmetijska družba zadruga in ne več društvo. V smislu tega sklepa razglasa zadnji »Kmetovalec«, da mora vsak, ki hoče postati član zadruge, vplačati enkrat za vselej najmanj 1 delež, ki stane 10 Din, in s tem prevzame jamstvo za dvakratno svoto, ob enem izpolni dve pristopnici s črnilom in s čitljivim imenom, priimkom in bivališčem. Ena pristopnica ostane pri podružnici, druga se pa odpošlje Kmetijski družbi v Ljubljano. Povedano velja za vse stare člane, to je za one, ki so v letu 1932 bili družbeni člani. Novi člani pa morajo poleg deleža vplačati še 30 Din pristopnine, in to najkasneje do konca 1. 1933. Vse nove člane sprejema glavni odbor Kmetijske družbe potem, ko so ugodili zgoraj navedenim pogojem. — Poleg tega pobira podružnica naročnino za »Kmetovalec« v znesku 25 Din in še 5 Din za kritje svojih stroškov, torej skupno 30 Din.

Stricu odgriznil v pretepu kazalec. Na Koških pri Mariboru so kuhali v neki hiši žganje in pili. V alkoholiziranem stanju je prišlo do pretepa, med katerim je odgriznil Friderik Ferk svojemu stricu Antonu Kranjcu kazalec na levi roki.

Smrt blage in mlade žene pod vozom. Iz Jarenine poročajo: Kruta usoda je posegla na dan 13. prosinca s svojo trdo roko v prijazni Jareninski vrh in iztrgala blago mamico od nežnih otročičkov. Ko so namreč proti večeru pripekljali na dom voz vejevja ali hoste, je pohitela gospodinja Rozalija Šef pomagat podpret voz, da se ne bi na precej nagnjenem obronku prevrnil. Čila in zdrava, polna matrne blagohotnosti, je pohitela k vozu, ali: voz se prevrne in skrbna žena je izdihnila pod njim svojo jasno dušo v mladostni starosti 27 let. Vsa okolica je vztrepetala v sočutju do nesrečne družine. Vlč. g. kanonik je, kakor vedno, tudi tukaj s svojo plemenito dobrohotnostjo nudil nesebično pomoč ter spregovoril ob grobu ganljive besede v tolažbo in ublaženje strašne nesreče. Hvala mu, Bog plačaj! Iskrena hvala tudi g. kaplanu in pevskemu zboru. Zaostala otročička 9 mesecev in 5 let starosti se vas bosta z nesrečnim očetom vedno hvaležno spominjala!

Zlata poroka odličnega rodoljuba. V prijaznem in vinorodnem Vajgnu pri Jarenini sta obhajala v pondeljek dne 23. januarja posestnika Ignacij in Julijana Zupanič zlato poroko. Gospod Zupanič je v širni mariborski okolici in še daleč preko nje znana in odlična osebnost. Oče Ignacij Zupanič je sloviti vinogradnik, značajan rodoljub in nemahljiv katoličan. Rojen je bil v Jelenčah pri Pesnici dne 27. julija 1853 kot zakonski sin kmeta Jožefa Zupanič. Poročen je bil dne 23. januarja 1883 v Jarenini z Julijano Šmirmaul, zakonsko hčerko kmeta Janeza Šmir-

70letnico bo slavil 31. januarja uslužbenec Cirilove tiskarne — dobroznani Blaž Klavžer. Rodil se je zadnjega januarja 1863 v Koprivnici. Pri pokojnem škofu dr. Napotniku je služil 20 let za kočijaža in v Cirilovo tiskarno je vstopil kot hišnik 22. svečana 1. 1911. Od vstopa do danes pomaga tudi pri tiskarskih strojih in je posebno izdatna pomoč pri odpremi »Slovenskega gospodarja« na pošto. Naš dobri, vedno veseli in dobrohotni Blaž že vozi »Slov. gospodarja« nad 20 let na pošto in radi tega želi krepki slovenski korenini Blažu naš list zdravja in zadovolja tja do skrajnih mej človeškega življenja!

Obesil se je na svojem stanovanju v študencih pri Mariboru 27letni železničar Viktor Vidmar. Pred obupnim dejanjem je bil na pokopališču na Pobrežju, kjer je igral za umrlim tovarišem. Vzrok samomora ni znan.

Ovire pri splavarstvu. V naši Dravski dolini je za razmah lesne industrije glavni pripomoček splavarstvo. V

kraju od Fale do Dravograda se napravi letno okrog 600 splavov. Pri tem je zaposlenih precejšnje število delavcev, ki si z razmeroma lepo plačo pri splavarstvu zaslužijo svoj vsakdanji kruh. Za levi dravski breg je splavarstvo važnega pomena, ker nudi Drava s svojim tokom najprikladnejše prometno sredstvo. Zadnje čase je nalezelo splavarstvo pri »Elektrarni Fala« na precejšnje težkoče. Elektrarna ni hotela prepuščati splavov v nalašč za to urejenih napravah z izgovorom, da ima Drava prenizki vodostaj. Tako postopanje je povzročalo splavarskim podjetnikom ogromno nepotrebnih stroškov, ker so morali splavarji nad jezom les raztovarjati in ga nato z vozmi nad 1 km daleč voziti, kjer so ga morali zopet natovoriti na splav. Da prizadeti zaščitijo svoje stare splavarske pravice, so se dne 14. januarja t. l. zbrali v gostilni Dabringer v Mariboru na sestanek. Povabili so tudi zastopnika »Elektrarne Fala«, g. nadinženerja Kipacha. Skromne zahteve splavarjev napram »Elektrarni Fala« so bile samo te, da bi se tudi ob nižjem vodostaju neovirano propuščali splavi in to na lastno odgovornost splavarjev, kakor se je to vršilo do predlanskega le-